

Lucia Piusi ŽI- VOT JE KRÁT- KY

ŽIVOT JE KRÁTKY

Lucia Piusi

ŽIVOT JE KRÁTKY

text © Lucia Piusi 2012

illustration © Editha Klembas 2012

design © Janka & Palo Bálik

Lucia Piusi ŽI- VOT JE KRÁT- KY

Stoke, našej matke a všetkým, čo ju milovali.

POSLEDNÉ

DNÍ STOKY

1. OBRAZ

Je slnečná septembrová nedeľa roku 2006. Z krčmy divadla Stoka vidno, ako po ulici sem-tam prejde auto, občas sa zjaví človek so psom a miera si to k Dunaju. Pribinova ulica, najširšia ulica v Bratislave, so starými koľajnicami uprostred, čo nevedú nikam, iba do asfaltom a slnkom zaliateho stratena, toto zabudnuté predmestie priamo v centre sa cez víkend stane ospalou dedinskou cestou. Nikde nikto, zvonka počuť len šum stromov ohýbaných vetrom na chodníku a z dvora Dopravného podniku, susediaceho s krčmou, z času na čas plesnú tie isté, roky nenamazané dvere doprávackej dielne. Cez záclonky na oknách prúdi z oboch strán, z ulice aj z dvora dovnútra krčmy svetlo a rozlieva sa po nej ako med. Krčma je útulná, domácka atmosféra z nej sála, hoci by potrebovala vymaľovať a obnoviť opravovaný, pozbieraný inventár. Stoličky sú ešte vyložené, do otvorenia ostáva hodina, ale drevená dlážka už je umytá a čašníčka Sandra za barom si chystá veci na poslednú zmenu v týždni. Keď je hotová, dá dole stoličky, prestrie obrusy a potom chodí po krčme a mokrou handrou čistí medené lampy. Občas s obavou pozrie cez otvorené dvere smerom do foyeru, kde pri okrúhlom stole sedí Lucia a rokuje s výpalníkmi.

Výpalníci, esbéeskári, ochrankári, alebo skrátka skrine, sú traja. V strede sedí Gabo, po ľavej strane má ešte jednu skriňu a po pravej strane druhú. Lucia sedí oproti nim napäto, prevrátaná šiestimi očami týchto živých pitbulov, fajčí jednu od druhej, trúsi popol, ktorý potom oprašuje a snaží sa hovoriť do všetkých troch párov očí naraz, akoby hovorila s trojhľavým drakom. Ale drak má len jedny ústa. Hovorí len boss, Gabo.

GABO: „Mala si nás zavolať hneď. Hovorím – ak sú problémy, treba ich riešiť. Od toho sme tu.“

LUCIA: „Myslela som, že to dajako vyriešime sami. Že si dajú povedať. Že nebudú robiť problémy.“

GABO: „Ale pointa je v tom, že problémom budem predchádzať, a nie ich potom riešiť.“

Gabo si zapáli. Na zjazvenej tvári má svetlé fúzy zastrihnuté pozdĺžne ako barbarický bojovník z germánskeho kmeňa. Ostatné skrine sú hladko vyholené.

LUCIA: „Dlho som sa odhodlávala ti zavolať, Gabo, veľa som o tom rozmýšľala, už dva týždne nemôžem spať. Už neviem, ako ďalej. Povedala som si, že ťa skúsím poprosiť, aby ste to spravili úplne inak, ako sa to robí v ostatných krčmách. My nie sme obyčajná krčma. My tu drhneme na krčmu len preto, aby sme mohli robiť divadlo. Ja proste nechcem, aby tu tiekla krv.“

GABO: „To ti zaručiť nemôžem.“

LUCIA: „Sú medzi nimi aj ľudia, čo s nimi nič nemajú, len sa ich boja. A prisadnú si k nim. Nenávidím ich všetkých, som z nich chorá, ale ja nechcem zametať ich zuby po krčme.“

GABO: „Tak čo chceš?“

LUCIA: „Chcem, aby ste tu boli, aby vás tu pocítili. Aby odišli sami.“

GABO: „Neodídu. Až kým neschytajú.“

LUCIA: „Dobre. Ale uvidíme. Dáme im tú možnosť. Poslednú šancu.“

Gabo prižmúri oči a vyfukuje dym. Vychutnáva si pozíciu mocného nastolovateľa poriadku. Pozerá na Luciu, ktorá sa v duchu prepadla o poschodie nižšie. Stíska si hánky a pozerá naňho zospodu.

LUCIA: „Viem, čo sú zač, Gabo, sú to šváby. Ľudské šváby. Najradšej by som ich rozpučila. Ale nechcem, aby ich teraz všetci ľutovali, ako dostali v Stoke na piču. Chápeš? To im nedarujem. Iba im slušne otvoríme dvere. Takto. Ešte sa im aj pokloním, hajzlom. Ale budú preč. A o to mi ide. Chápeš?“

Gabo vyfúkne dym a pomaly pokýva hlavou. Zahasí špak, vstáva. Aj skrine vstanú. Skôr než sa všetci traja pohnú, Gabo strčí ruky do koženej bundy, hlavu na hrubom krku vystrčí dopredu ako jašter,

a trochu významne, ako dinosaurus, keď mu niečo malé prebehne popod nos a chce vedieť, čo to bolo, sa zahľadí na Luciu.

GABO: „Ty robíš jednu chybu, dievča. Príliš rozmýšľaš.“

2. OBRAZ

Keď mala Lucia trinásť rokov a tlačila na pedále otcovho turistického favorita do mierneho kopca kdesi v Dúbravke v roku 1984, nejasne tušila, že v živote ju čaká niečo veľké. Bolo leto, záclony povievali, v rádiách hrali Girls Just Wanna Have Fun od Cindy Lauper a ona, zľahka šliapajúc do pedálov, cítila až v kostiach, že ju v živote čaká niečo také ohromné, smelé a úžasné ako nebo nad čerešňou na Stupavskej ceste, na ktorej práve sedí a z fialových srdcoviek vyplúva na zem len kôstky. Všetko smerovalo k láske a hralo to z každého rádia, hrali to všetci, od Mládka cez ABBU až po Lenku Filipovú, valilo sa to odvšadiaľ, refrény sa odrážali od betónových stien dvorov do rytmu vybijanej, a keď zrazu stíchli, všetko zovšednelo. Stmavlo. Sťažklo. Bol čas na domáce úlohy. Utrpenie. Úzkosť. Atd'... Ale cez pesničky bol svet dokonalý. Svet rovná sa krása. Toto silné infantilné vnuknutie ju odvtedy naplňovalo ako prasiatko päťkorunáčky. Rástlo. Žilo pesničkami. Až jedného dňa roku deväťdesiatjeden na koncerte skupiny Kosa z nosa v starom bazéne nad Tunelom dostalo prasiatko prvý a jediný skutočný, ohromný úder kladivom. Len čo sa jej devätnásťročná dušička ocitla v tmavej, nabitej sále starého bazéna a uistila sa, že muž, do ktorého je beznádejne zamilovaná, bude celý koncert sedieť po jej pravici, že sa to podarilo, už sa aj jediným odklepaním bubeníckych paličiek všetko pred ňou vznietilo a ona sa dostala niekam, kde jej oči, uši a nozdry ešte nevstúpili. Na pódiu stáli piati ľudia a hrali hudbu inak ako všetci, ktorých zažila. Prečo okolo muzikantov vždy pláva ten nechutný opar remeselníckej suverenity, s akou stoja na pódiu a hrajú to, čo hrajú, akoby ich samých to prekvapovalo najmenej? Neviem. Ale toto bolo čosi celkom iné,

neobyčajné, títo ľudia akoby čerpali z nejakého vlastného, vzácného zdroja, o ktorom vedia iba oni, ktorý majú iba oni, sami medzi sebou, a hudba z nich plynula naivne, čisto a tak presvedčivo, že by ste za nich okamžite dali krk do ohňa, keby ste ho nemali plný slín a slz. Bolo to lepšie než všetko, čo dovtedy Lucia žrala, pila, dýchala či drvila v zuboch, aj pod nechtami. Bolo to žeravé a drsné ako škvara, krehké ako zo skla bábika a bolo to napínavé. V hľadisku to vrelo. Niektorí zavolali: „Milujem bubeničku!“ A gitarista sa tým smerom škaredo pozrel a odplúľ si do prachu. Spevák hlasno dýchal do mikrofónu a prešlapoval na mieste ako žrebec v boxe tesne pred štartom a hudba už sa dvíhala, kovová a ostrá sa vo vlnách valila do nás a vzápätí sa trieštila pod jeho kopytami. To bolo vtedy, keď veľký náčelník Boris Ondreička obrátil oči stĺpom a pyšnými perami spustil: „Už dávno nie som dieťa/ A nikdy zo mňa nebude muž/ Už nikdy nebudem dieťa/ Už nezazriem ťa/ Zviera ma zviera/ Zviera v ústach/ Zviera ma zviera/ To zviera v ústach./“

V Luciinom vnútri explodovalo. Zimomriavky ju schmatli a rozpárili jej letné šaty jediným šmahom dole chrbticou. Vydýchla. Bol to ston. Bolo v ňom: MÔCŤ TAK ROBIŤ TOTO. Stať sa tak na chvíľu svetelným stĺpom & dychom vlastných slov!

Bolo v tom všetko.

3. OBRAZ

Je teplá septembrová noc roku 2006 a krčma Stoka polonabitá opilcami sa dnes tacká ako domček na stračej nôžke. Lucia má v ruke pohár s červeným vínom na stopke, ktorý si práve naliala za barom a pohľadom hodnotí stav. Na jednotke sedí sám pri stole skriňa číslo jeden menom Stano a hrá sa s mobilom. Okolo neho chodia šváby potichu, ale len čo prejdú cez chodbičku k záchodom alebo do druhej miestnosti, do foyeru, už sú hustí a vykrikujú. Oni provokujú, pomyslí si Lucia a pozrie smerom cez otvorené dvere na terasu, tam,

kde v dyme plaziacom sa z krčmy stojí Gabo, nasvietený žltým svetlom zhora nad vchodom ako v Bergmanovej dráme a pozerá smerom k Dunaju. Lucia s vínom v ruke podíde k nemu.

LUCIA: „Zobrala som si tvoje slová k srdcu, že príliš rozmýšlam. Je na tom niečo. Veľa som nad tým rozmýšľala a musím ti dať za pravdu. Niečo na tom je.“

Odpije si z vína. Gabo múdro pritaká, ale nepovie nič. Všetko mlčky pozoruje a komentáre si necháva pre seba. Lucia, vycvičená každodenným bojom so švábmi na chorobnú ostražitosť, cez jeho plece zaostří zrak do tmy, kde sa rozkročený opitý chlapec s holou hlavou tacká s fľašou Smädného mnícha v ruke pri jednom z kochlíkov, čo lemujú terasu. Z jeho nemotorných pohybov vidno, že sa snaží rozopnúť si rázporok a do kochlíka sa vymočiť. Lucia len vzdychne.

LUCIA: „Už máš aj prezývku. Vieš, jak ťa volajú?“

GABO: „Kto?“

LUCIA: „Štamgasti.“

GABO: „Ako?“

LUCIA: „Viking.“

Pozrie na Gaba. Už nevládze. Chcela by mu povedať: Ja som si ťa vyhládla, ty ma nesmieš sklamať. Ak si trochu chlap, pomôž. Ale nepovie to, sklopí zrak a pozrie tupo do pohára.

LUCIA: „Viking je dobrá prezývka. To už máš autoritu.“

GABO: „Tak ma volali v base.“

Gabo sa pohne. Je ako vojak. Nič mu neunikne. Ten jej pohľad do tmy, cez jeho plece, hoci bol len krátky, mu nevrazil pane. Otočí sa, zbadá človeka močiaceho na kochlík a ležérne, s rukami vo vreckách sa ťažkým krokom topánok s kovovou špicou poberie k nemu. Lucia stárpne. Len ho nezabi, vraví si v duchu a už sa aj rozklepe.

Gabo podíde k výrastkovi a svojou pitbuliou hlavou sa k nemu nakloní. Ruky má stále vo vreckách, akoby sa ho prišiel spýtať, ako sa darí. Chlapec k nemu otočí tvár a v sekunde vytriezvie. Kto nerobil v krčme, v sprostej krčme, kde chodia ľudia denne osprostievať, či múdri či hlúpi, a kde stále hrozí nejaký výbuch zla v tupých

gebuliach, kto to nezažil, neveril by, ako vedia ľudia namol opití v sekunde vytriezvieť, keď sa fakt preľaknú. Taký pohľad si navždy zapamätáte. „Kto nám zaplatí, že sme vytriezveli?“ Pýtajú sa potom, so suchom v papuli, celí bledí a náhle krotučkí. A takisto aj tento, len vyvalil oči a zmizol preč do tmy.

Lucia s pôžitkom vyfúkne dym. Nikdy tak nechutí cigareta, ako po chvíli zbytočného strachu. Gabo sa blíži.

LUCIA: „Čo si mu povedal?“

Gabo podíde celkom blízko k nej, až sa cíti byť v koži toho chlapca.

GABO: „Nič. Iba že ak chce mať toho vtáka ešte medzi nohami, nech si ide štať matke doma na kvety. Lebo o chvíľu už nebude mať čím.“

Gabo teatrálné vychutná účinok svojich slov a odkráča dnu.

(Veliký herec se ani směrem k horizontu nezmenšuje. – Jiří Olič)

Aké si má z toho zobrať ponaučenie tá, ktorá tam ďalej stojí na terase, akoby jej niečo o sebe ušlo a ocitla sa zrazu sama v sebe ako v nejakom inom, cudzom kupé? Že si poplietla vlaky? Že chcela nastúpiť na ten, kde veľký výpravca vyháďže hajzlov, krv nepotečie, aj vlk sa nažerie, aj ovečka ostane celá, však si za to platia? Len dumá a dumá jak opité decko a kdesi vo vnútri aj tak už tuší, že je oklamaná, že ten pacifizmus, ktorým ju krmili, je len ďalší podvod a utrpel právom ďalšiu, ťažkú ranu. Keby holohlavcovi povedala sama, že do kochlíka sa neští, rovno by oštal aj ju, alebo by jej prinajmenšom vynadal do píč. To zažila stokrát. Jedna holá hlava potrebuje inú, väčšiu holú hlavu... A donekonečna. A ty milovať budeš svojho výpalníka, lebo ti nič iné neostáva, lebo ti nikto iný nepomôže. A to je všetko? To je tá pravda a láska, ktorá zvíťazí nad lžou a nenávisťou?

4. OBRAZ

Keď je predná časť krčmy plná a nehrá sa divadlo, otvorí sa aj jej druhá časť, foyer. Za ním je ešte divadelná sála, kde sa okrem divadla hrávajú koncerty a skupina Živé kvety, v ktorej Lucia spieva, v nej má

ten luxus skúšať. Ale nie teraz. Sála je zamknutá a Lucia práve prechádza chodbičkou pri záchodoch do foyeru s pollitrovým kríglom čaju, ktorý položí na stôl pred skriňu – Kristiána. Posadí sa k nemu a neujde jej, ako ich ostatní pozorujú. Niektorí sa aj uchechnú nad jej servilnosťou voči výpalníkom.

KRISTIÁN: „Máte tu hrozne nadymené.“

LUCIA: „Je to krčma. Ty nefajčíš?“

KRISTIÁN: „Občas si dám cigarku, raz za čas. Ale chorý som z tohto dymu tu.“

Kým Kristián smrká do vreckovky, Lucia pozrie smerom k stolu, odkiaľ cíti škodoradostné pohľady. Ktosi tam trhá pivnú tácku na márne kúsky a trúsi ich na obrus. Lucia prejde rukou po obruse pred sebou. Sú na ňom malé záplaty.

LUCIA: „Tieto diery, čo tu vypaľujú cigaretami, naša Erika potom v kancelárii pláta na šijacom stroji. Počúvaj, ty s tým máš skúsenosti. Je možné, že odídu sami, keď vás tu tak vidia?“

KRISTIÁN: „Sami neodídu. Budú vyčkávať. Je im tu dobre, potrebujú schytať.“

Odo dverí ich pozorujú dve malé zlomyselné oči asi dvadsaťpäť-ročného stroskotanca s pivom v ruke. S riedkymi vlasmi zlepenými do vrkoča, ktorý mu visí z hlavy jak potkaní chvost, sa v koženej sidovke kníše o stenu. Čo má za lubom? Pomyslí si Lucia a odvráti zrak. Ale šváb má svoje cestičky, ako upútať pozornosť domácej paney. Pomaly, nenápadne sa šúcha chrptom po stene, až sa došuchce k vypínaču a ako omylom sa oň oprie. Zhasne svetlo. Miestnosť na sekundu prekvapene stíchne. Vzápätí šváb zažne. S úchylným úsmevom si odpije z piva. Hehehe. Chvíľu vyčkáva a hra pokračuje. Zhasne, zažne. Zhasne, zažne. Ktosi sa zarehoce. Iný zatlieska. Plešatý s vrkočom má úspech. Zhasne, zažne. Zhasne, zažne...

Kristián s nohou ležérne vyloženou na vedľajšej stoličke sa ani nepohne, len ho očami zameria a v sekunde, keď je zažaté svetlo, na celú miestnosť zrúkne, ako keď vystrelí: „Hej!!!“

Luciou mykne, foyer stíchne.

Šváb v sidovke prestane, odlepí od steny svoj špinavý pancier a pohvizdujúc si odchádza z miestnosti, pomaly ako smrad.

V tichu, ktoré nastalo, počuť sykot vody zo záchodov. Ktosi odmontoval z pisoárov všetky závit. Voda sa valí ako v zlom sne.

5. OBRAZ

Lucia stojí v kancelárii pred zrkadlom pri umývadle a upravuje si úzku hodvábnu šatku na krku. Obliekla sa slávnostne, ako do truhly, aj okolo očí si namaľovala čierne tieň. Najradšej by si tou latexovou farbou, čo je aj so štetcom hneď pod umývadlom, spravila cez nos a líčne kosti biely pás, ako to robia Indiáni, keď idú do boja a hrozí, že sa už nevrátia, ale nespraví to, len si to predstaví, keď sa spoza temných, zachmúrených obrv pozrie sama sebe až dakam do žalúdka. Potom si už len, opäť ako žena, upraví vlasy, na čiernom zamatovom sačku zmetie z pleca smietku a prejde cez terasu do jamy levovej.

Je piatok večer a krčma je nabitá. Čašníčka Sandra za barom čapuje pivo a po boku má svojho muža, ktorý jej pomáha, účtuje a vydáva drobné. Keď Lucia vchádza, Sandra okamžite, s napätým výrazom pozrie smerom k dverám. Je to jasné, pomyslí si Lucia, hneď ako sa stretnú oči dvoch spolubojovníkov, aj ona to určite cíti v bruchu už od rána. Dnes sa to zomelie.

Ako na potvoru – či práve na podporu? – sedia pri poslednom stole Luciini známi, nič netušiaci priatelia hudby a iných, úbohých, pokurvených múz – žobráčok, čo žijú zo smietok pri palácoch vlády. Lucia len prebehne očami krčmu, ako má vo zvyku, a hneď k nim zamieri, neodolateľne, ako muška k vínu, priťahovaná teplom ich nočného kvázipriateľstva.

Priloží voľnú stoličku k stolu a nasúka sa k stene hneď pri uličke do záchodov. Krčmu má pred sebou ako na dlani. Pozrie rovno k baru. Opäť sa im stretnú oči a Sandra významne nadvihne obočie smerom

k pospájaným stolom, ktoré vedú celou dĺžkou krčmy od baru až k stolu, pri ktorom sedí Lucia. Akoby jej hovorila: Celá zbierka švábov. Plný atlas. Máme ich tu všetkých. Holohlavých, mastných, vlasatých, angažovaných, pravicovo orientovaných, ľavicovo orientovaných, vegetariánov, v sidovkách aj s korálkami, akých len chceme! A ako si pekne vedia dať stoly dokopy!

Ako vždy, keď si šváby spoja stoly, akoby sa v krčme zrazu zotmeľo. Niečo tmavé sa hneď vznáša nad nimi, aj keď slnko vonku svieti a v každom kúte je svetlo, keď sa oni zlezú, nad tým ich dlhým stolom čosi hneď tak visí jak búrkové mračno, ako zlá predtucha. Čo žerú netopiere? Dumala Lucia neraz nad týmto ich prírodným úkazom. A potom z nich kričia, ničia, búchajú po stole, lezú na stoličky, stoly, rozhadzujú veci, rozbíjajú poháre, pijú krv čašníčok a zastrašujú tých, čo k nim nepatria? Lenže dnes je v krčme ticho. Nebezpečne ticho. Stoly sú spojené, čierny mrak nad nimi snád' ešte viac zhusťol, a aj tí najagresívnejší, tí s holými hlavami, čo ešte aj ich samičky majú účesy jak bojové prilby, ešte aj títo sedia potichu. Sedia, fajčia, panciere zohnuté nad odstátym pivom, gúľajú očami, ani neplujú na zem. Vyčkávajú. Aj oni dobre vedia, schýľuje sa k boju.

Koľko percent života človek poctivo venuje zbytočnému strachu? Trikrát viac ako spánku? Alebo ešte viacej? Rozmýšľa Lucia, ktorá medzi kamarátmi a známymi, ku ktorým sa priplietla, pôsobí, akoby jej práve ktosi robil tajne pod stolom sondu do žalúdka.

„Čo ti je, Piussi?“ Pýta sa Šuter hnedými očami, upretými na ňu spoza poloprázdnej viney. Lucia len vzdychne. Čo mu má povedať? Že ide o život? Ved' aj tak si už myslí, že jej zahrabalo. Opäťuje mu súcitný pohľad a už zase gáni po celej krčme ako psychopatka.

ŠUTER: „V poslednej dobe vám sem chodia nejakí divní ľudia.“

LUCIA: „No.“

ŠUTER: „Nemyslím týchto tu.“ Pohodí hlavou k švábovi. „Na týchto som si už, bohužiaľ, zvykol. Ale tí hrubokrkí, čo sem začali chodiť. Veľmi neprijemné piť kofolu, keď sa na teba díva nejaký mafiánsky hrdlorez.“

LUCIA: „Určite máš pravdu. Ale ja som v piči, Šuter. Niekoľko ľudí musí tých hajzlov vyhádzať a ja to neurobím. Zo mňa sa neposerú a policajti im tak akurát môžu skontrolovať občianske. Nevie, kde ty žiješ, ale ja už ani neviem, že som dakedy mala kapelu.“

ŠUTER: „A kde máte šéfa? Dávno som ho nevidel nieť si poldecu do kancelárie.“

LUCIA: „Ani neuvidíš. Ešte dva mesiace, ak sa vôbec vráti. Je v Amerike.“

Šuter sa uškrnie nad tým zázračným slovom Amerika a Lucia si spomenie, ako ho naposledy uvidela, skoro ako živého, pred týždňom cez internet, ako jej mával rozfázovaným pohybom ruky do kamery na Times Square, možno iba o sekundu neskôr ako v skutočnosti, ale bol tam, na rohu Times Square, ako sa dohodli, o pol štvrtej ráno, aj keď u nich sa už stmievalo, spoznala ho ihneď, uvidela iba jeho hranaté rameno v bledom baloňáku, cvaknuté v momente, keď sa tam len blížil, už sa jej srdce rozbúchalo a rozplakala sa, z toho zúfalstva sa rozplakala, že by ho spoznala hocikde na svete, medzi miliardou ľudí, stačil by len náznak, rameno, sklon hlavy, a rozbehla by sa za ním. Ale ako sa rozbehnete smerom na Times Square? Cez obrazovku? Je to všetko podvod!

Už ani nevie, ako so Šutrom pokračovali ďalej, videla a počula všetko aj tak matne, cez sondu v žalúdku, už si pamätá len Šinu, sediacu oproti, ako ju zrazu pevne chytila za ruku a rovnako pevne jej pozrela do očí a povedala jej príbeh o starovekých vládcov v bohatých palácoch, o jazerách s lekňami, kde títo mocníci celé dni a roky len písali básne a hrali na lutny, ale keď prišiel čas boja, odložili všetko a vzali do rúk zbrane. Lebo je čas básni a potom je čas boja. Keď je čas boja, treba bojovať, aby potom mohol prísť zase čas tých básní! A on zase príde, neboj! Presne tak to povedala Šina, a ešteže to stihla, lebo v tom momente obe obrátili zrak k tomu náhlemu, absolútnemu tichu, čo sa rozprestrela nad krčmou ako padák, že nebyť hlučnej kokakolovej chladničky, bolo by tam počuť aj zicherku pankáčsku spadnúť, a kde sa vzal, tu sa vzal, stál pred barom Gabo,

vyparadený, v zelenej bombere, vojenských maskáčoch, martensoch zošnúrovaných cez hrubé lýtká až hore ku kolenám, pekne rozkročený, s dvoma skriňami po každom boku, elegantne zladenými k nemu do čierneho. „Nejaké problémy?“ Zaznelo smerom k baru a tá veta sa zlovestne odrazila po celej krčme ako dajaká zahuhlaná dabingová replika TV Markíza, dorazila k Lucii a ona s tlčúcim srdcom uvidela Sandrine pery, ako vyslovili jej meno a ako pohodila hlavou smerom k nej, už sa aj Gabo blížil, ťažkým krokom cez celú krčmu, až sa jeho hlava vnorila medzi hlavy jej kamarátov a Luciu napadlo, že je tak o tri čísla väčšia než ostatné a múdrejšia byť nepotrebuje.

GABO: „Lucia, tak ktorí sú tí, čo sa nevedia zmestiť do kože?“

Len tak naprázdno prehltna, pozrela smerom k švábom zohnutým nad stolmi s ušami stiahnutými ako psy v čakárni u veterinára a v tom hlasnom tichu nedokázala zo seba dostať viac než zachripený povzdych z vyschnutého hrdla. Gabo sa svojou pitbuliou tvárou naklonil ešte bližšie, rukami sa oprúc o hlavy jej skrčených kamarátov, až jednému z nich, džezmenovi, študovanému na prestížnej americkej hudobnej škole, narazil frajerskú károvanú šiltovku hlboko pod nos.

GABO: „Lucia, tak ktorí sú tí zlí, čo tu nemajú čo robiť?“

Pozrela smerom k prikrčeným švábom a uvidela samu seba po-viazanú lanami pod Prístavným mostom, tam, kde vraj podgurážení rozbíjajú autá a ničia elektrické vedenia. Už videla tie palcové titulky: Smrť herečky nezávislého divadla! Speváčka undergroundovej kapely brutálne zavraždená! Tak teda takto. Ale čo čakala? Že niekto za ňu prevezme zodpovednosť za vybité zuby? Pozerá do prižmúrených, pitbulích očí holohlavej pravdy a už vie, že jej neunikne. Gabo má času dosť. Vyčkáva, opretý o hlavy jej známych sa vysmieva jej strachu.

GABO: „No tak Lucia, ktorí sú to tí...“

Nadýchla sa. Niekto to urobiť musí. A kde sa rúbu lebky, lietajú kusy mäsa.

LUCIA: „Celý tento stôl nech ide preč. Ale POKOJNE!“

Gabo sa v tom momente vzpriami a ako vojak zavelí dvom skriniam:

GABO: „Celý tento stôl nech ide preč. Ale pokojne!“

Sama nevie, prečo povedala to absurdné slovo pokojne, veď šváby ani nezdvihli hlavy a už vstávali, psi, čo stiahnu chvosty pred väčšími psami.

SKRIŇA č. 1: „Vážení, všetci vstaňte, kto nezaplatil, nech zaplatí a všetci von!“

Lucia pozrela na Sandru, ktorej akoby čítala v očiach, že tu sa platí už pri bare, nemusia už druhýkrát platiť, keď tu zrazu sa spomedzi švábov vynorí Vrešto, hyperaktívny truhlík, ktorý je vždy všade a pri všetkom, a tak ako vždy, aj teraz, iba to celé skomplikuje. Vstane, roztvorí náruč ako ten, čo je bez viny, a cez celú krčmu zvolá: „Lucia, aj ja?“

Kokot Vrešto, pomyslí si ona, čo nevidíš, že ide o život? Najväčší grázli už chvatne vstávajú a aj ich vričvlezi, len tento tu filozofuje! Keby bol Vrešto držal hubu, možno by sa nič nebolo stalo. Možno by nešťastník Lacko, prezývaný Tieň, vypochoďoval po boku ostatných debilov z krčmy von a bol by pokoj. Ale nestalo sa tak. Lacko – Tieň sa nezaprel. Zachoval sa hrdinsky a doplatil na to.

Lacko – Tieňa v Stoke všetci poznali. Kedysi študoval dve vysoké školy, až mu z toho preskočilo, začal koktať a odvtedy len chodil po krčmách a koncertoch, prilepil sa na niekoho a sprevádzal ho celý večer bez slova ako jeho vlastný tichý tieň. Či to boli ľudia z kapiel, ktoré v Stoke hrávali, alebo niekto iný, koho z videnia poznal, už pri dverách si ho vyhlíadal, pritmolil sa k nemu zboku, a už dvíhal ruku od lakťa dlaňou hore, znovu a znovu, v typickom smiešnom, nesmelom geste tajného agenta, knísal sa a jachtal ahoj, ahoj, až mu od neskorších štamgastov prischla prezývka Ahoj, ale tá sa neujala, ostala pôvodná, lebo Lacko – Tieň chodieval do Stoky odnepamäti. Keď si pri bare pýtal čie, čie, čie..., čašníčka vyhrkla: Čierne? Veľké? A Lacko s úľavou položil na bar dvadsaťkorunu a zhrabol svoje veľké čierne pivo.

Lenže teraz bol Tieň tieňom švábieho spolku, ktorý v Stoke zavládol a on sa poddal jeho sile. A hoci Luciu dobre poznal a ona s ním vždy prehodila pár slov, od baru, za barom, zvesela, ako s niekým,

kto do Stoky patri ako Schöne Náci do kaviarne U Meyera, pri Vrešťovom výkriku: „Lucia, aj ja?!“ sa Lacko – Tieň otočil smerom k nej, a ako stál blízko, nezaváhal, a hrdinsky jej napľul rovno do ksichtu. Bol to symbolický flusanec hodný skauta, ktorý vie, že tí siláci za jeho chrptom to pochopia ako výzvu do útoku a neodídu len tak, bez boja! Ale mýlil sa v nich Lacko – Tieň. Tí najväčší z jeho bandy už boli dávno vonku a utekali kadeľahšie a jediný, kto si jeho plúvanec všimol, bol Gabo, a toto jeho gesto mu nevravelo pane. Keď Tieň prešvišťal ako bábka vzduchom z Gabovej náruče do náruče Skrine č. 1, Lucia ešte trasľavým hlasom volala, že to nič, jej to nevádi, len nech ho nebijú, ale to už ho Skriňa č. 1 ako tehlu v budovateľskom filme vhodila do náruče Skrine č. 2, ktorá ho povláčila po krčme a zmizla s ním vonku na chodníku. V miestnosti v momente zavládlo zdeseenie. Ženský vreskot sa miešal s výkrikmi, že prečo dostal ten najslabší, ľudia pri zvyšných stoloch sa v momente spamätali z ohromenia a bez škrupúl nadávali skriniam do fašistických sviň. Lucia po chvíľke tupého pozerania pred seba vybehla von, kde bol najväčší vreskot. Niejakí ďalší záchrancovia už stáli pred Gabom a útočili doňho ako osy. On stál rozkročený, s rukami za chrptom a všetkých odbíjal vetou: „Oplľu tu majiteľov!“ Niektorí skrotli, iní odchádzali nadávajúc, iní vyhrážajúc sa, že Stoku podpália, ale posledné zvyšky švábov sa už potichu vytratili. Lucia pozrela na chodník a zbadala na ňom krv. Pozrela smerom k mestu. Zbitý Tieň sa blíži k zastávke. Po svojich. A je po všetkom. Napadlo ju: Je to za nami. A zatiaľ čo Gabo odráža ďalej útoky vytriezvených zákazníkov, ona už nič nevníma, len pozerá a pozerá na živý obrázok pred sebou, v Gabovom obrovskom terénnom aute, zaparkovanom pred krčmou, nasvietená žltým vnútorným svetielkom ako v rozprávke sedí blondínka a ťuká do telefónu. Ťuk, ťuk, ťuk. Píše správu. Komu asi píše? Bohu mafiánov? A tam dole pod ňou, o masívny blatník prikrčený, opiera sa vystrašený „Dedo“, ďalší tichý blázon z inventára Stoky, bradatý prostáčik, čo býva u mamy a žije z toho, že ráno pozametá Dostojevského rad, celý deň zháňa a nosí železo do zberu a večer príde na dve pivá, ktoré si

kúpi za barom a vypije ich vonku, či v zime, či v lete, necíti sa hodný sedieť medzi ľuďmi, darmo ho prehovárajú. Dobrý škriatok – Dedo, slobodný ako tá lesná zver, učupený pod nasvietenou blondínkou oboma rukami zvierá svoje poctivo zaslúžené dnešné pivo.

6. OBRAZ

Je skúška Živých kvetov. V sále divadla si Bálik vyberá elektrickú gitaru z puzdra, Marek už len chystá efekty ku svojej čiernej Gibsone a Ďuro ladí basu. Agnes, bubeníčka, má už bicie takmer nastavené, ešte doladuje stojany do ideálnych vzdialeností, paličkami cinkajúc o činely. Lucia zapojí španielku do komba, zapne mikrofón a skúša jeho zvuk. Z krčmy k nim dolieha len príjemný šelest popíjajúcich ľudí. Keď má Lucia všetko nastavené, spýta sa ostatných, čo si dajú piť a prejde sálou do foyeru. Zavrie za sebou dvere.

Obyčajne po ochrankárskych raziách býva krčma dlho prázdna, ale v Stoke je dnes plno. A tak príjemne, pomyslí si Lucia, ako v domčeku pod vodopádom! Prejde šumiacim foyerom cez prednú časť až k Sandre za bar. Tá tiež žiari úplnou úľavou. Pozerajú po krčme. Žiadne temné mraky v nej, žiadne zlé predtuchy. Akoby sa správa o vyhodení švábov rozbehla po celom meste a starí zákazníci sú späť, spolu s večne novými študentmi, čo idú rovno zo staníc a majú pri sebe veľké ruksaky plné zaváranín a klobás nabalených z domu od mám. V rohu sedia revízori z Dopravného podniku, s hlavami pri sebe riešia nejaký záhadný problém a aj cestári v oranžových bundách si sem odskočili na poldeci s kofolou.

Lucia si spomenie na švábiach holohlavcov a nechce sa jej veriť, že to bolo ešte včera, predvčerom, keď to tu okupovali. Krúti hlavou. Aj Sandra určite myslí na to isté.

LUCIA: „Mali sme ich vyhodiť hneď. Bože, akí sme sprostí.“

Sandra pokrčí ramenami. Smeje sa.

SANDRA: „Učíme sa, no...“